

Lausunto kiviaineshuollon kehittämistä koskevasta ympäristöministeriön raportista

Viite: YM27/481/2016

Kiviaineshuollon kehittämishanke on osa hallitusohjelman kiertotalouteen liittyvää kärkihanketta, jolla ympäristöministeriö haluaa edistää resurssitehokkaan kiviaineshuollon toimintamallien kehittämistä ja käyttöönottamista. Rakennusten purkumateriaaleista tarkastelussa ovat mukana betoni ja tiili, joilla on mahdollista korvata rakentamisen kiviaineksia.

Ympäristöeollisuus ja -palvelut YTP ry sekä YTP:ssä toimiva FDA Suomen Purkuliikkeiden liitto ry edustavat vastuullisia purkualan yrityksiä sekä purkujätteen käsittelijöitä. Pidämme kiviaineshuollon toimintamallia kannatettavana, mutta haluamme tuoda esille jatkotoimenpiteitä ajatellen joitakin näkemyksiä.

Pidättekö esitettyä alustavaa kiviaineshuollon toimintamallia kannatettavana?

Rakennusten ja rakenteiden purkamisessa syntyvää betoni- ja tiilijätettä jalostetaan maarakentamisessa hyödynnettäväksi murskeeksi. Raportissa vähätellään niiden merkitystä luonnonkiviainesten korvaajana. Suomessa syntyy vuosittain noin 1 000 000 tonnia betonijätettä, josta noin 70-80 % kierrätetään. Betonijätteen hyödyntämistä edistää ennen kaikkea jätevero ja siinä rajana käytetty 150 mm palakoko. Myös MARA-asetuksella on merkittävä rooli näiden jätteiden hyödyntämisessä maarakentamisessa, mikä on otettu ansiokkaasti huomioon hallitusohjelmassa. Kiviaineshuollon kehittämisessä tuleekin varmistaa, että uusiomateriaalien hyödyntämistä määrätietoisesti edistetään.

Onko teillä näkemyksiä raportin luvussa 8 esitetystä alustavasta kiviaineshuollon toimintamallista ja luvussa 10 esitetystä johtopäätöksistä tai muuta lausuttavaa raportin osasta 1?

Erityisesti haluamme nostaa esiin seuraavia näkökohtia:

8.1. Kivianeisten käsittely

Työmailla muodostuvan purkujätteen hyödyntämistä käsittelevässä kappaleessa tuodaan esille, että joihinkin käyttötarkoituksiin pulveroimaton materiaali soveltuisi paremmin kuin betonimurske. Betonin

pulveroinnin tekemättä jättäminen ekotehokkuuden nimissä on ristiriidassa sen tosiasian kanssa, että pulverointi ja murskaus ovat edellytyksiä muiden materiaalien kuten täysin kierrätyskelpoisen betoniteräksen erottamiseksi betonijätteestä. Aidon käyttötarkoituksen tunnistaminen tällaiselle materiaalille on haastavaa erityisesti, kun kyseessä on kaatopaikkarakentaminen.

Vastustammekin maankaatopaikkoja käsittelevässä kappaleessa esitettyä ajatusta, että näiden pulveroimattomien betonilohkareiden hyödyntäminen maankaatopaikkojen tukirakenteissa jatkossa mahdollistettaisiin. Siitä olemme samaa mieltä, että ympäristöluvallinen sijoitus tulee jatkossakin mahdollistaa. Emme myöskään kannata jäteverolain tarkastelua siihen suuntaan, että tiilen ja betonin käyttö maankaatopaikoilla yleistyisi. Uusiomateriaalin käyttöä edistää taloudellinen ohjaus siten, että kaatopaikkasijoitus ei ole houkuttelevaa.

8.2. Kiviainesten koordinointi

Digitaalisen kauppapaikan perustaminen tulee linkittää osaksi jätehuollon markkinapaikkaa ja välttää erillisen järjestelmän luomista tähän tarkoitukseen. Ensisijaista on, että valtionhallinnon tuottamaa tietoa voidaan sujuvasti käyttää erilaisten järjestelmien, myös kaupallisten järjestelmien, pohjana.

10. Yhteenveto

Työmailla syntyvän purkujätteen hyödyntäminen lähtee siitä, että kyseessä on jäte. Kun betonimurske asianmukaisesti käsitellään, EoW-kriteeristöä voisi soveltaa. Raportissa ei huomioida riittävästi MARA-asetuksen toimeenpanoa, meneillään olevaa valmistelua kansallisesta jäteluokittelusta poistumisen sääntelystä (EoW), MASA-sääntelyn valmistelua eikä myöskään niiden taustalla olevia hallitusohjelman tavoitteita.

Ehdotukset tukirakenteissa käytettävästä betonista ja siitä, että maankaatopaikalle saisi viedä betonia ja tiiltä ja niitä sisältävää maata, sisältävät ajatuksen jäteverolain muuttamisesta. Jäteveroton hyödyntäminen tulee olla selkeästi ohjattua, jolloin myös ympäristökelpoisuudelle ja tekniselle laadulle on olemassa omat vaatimukset. Ehdotus ei tue tätä ajattelua.

Lopuksi haluamme tuoda esille, että kiviaineshuollon toimintamallissa massakoordinaatio sekä välivarastoinnin mahdollistaminen ovat nykytilanteessa keskittyneet julkisiin toimijoihin. Yksityisen rakentamisen kaivuujätteille ja purkamisen betonijätteille tulisi yhtä lailla osoittaa kaavoituksella ja muilla keinoin välivarastointi- ja käsittelypaikkoja, jotta hyödyntämisen astetta saadaan edelleen parannettua.

Kunnioitavasti

Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry

Otto Lehtipuu